

LEGE Nr. 3 din 22 februarie 2000
privind organizarea si desfasurarea referendumului

Text în vigoare începând cu data de 15 mai 2007

REALIZATOR: COMPANIA DE INFORMATICA NEAMT

Text actualizat prin produsul informatic legislativ LEX EXPERT în baza actelor normative modificatoare, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, pâna la 15 mai 2007:

- *Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 92/2003*, aprobata prin *Legea nr. 550/2003*;

- *Legea nr. 551/2003*;

- *Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 99/2005**, respinsa prin *Legea nr. 243/2006*;

- *Legea nr. 243/2006*;

- *Decizia Curtii Constitutionale nr. 567/2006*;

- *Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 27/2007*;

- *Legea nr. 129/2007*;

- *Ordonanta de urgenta a Guvernului nr. 34/2007*;

- *Decizia Curtii Constitutionale nr. 392/2007*.

Actele normative marcate cu asterisc () sunt în prezent modificate, abrogate sau respinse si modificarile efectuate prin aceste acte normative asupra *Legii nr. 3/2000* nu mai sunt de actualitate.*

Parlamentul României adopta prezenta lege.

CAP. 1

Dispozitii generale

ART. 1

În România suveranitatea nationala apartine poporului român, care o exercita prin organele sale reprezentative si prin referendum.

ART. 2

(1) Referendumul national constituie forma si mijlocul de consultare directa si de exprimare a vointei suverane a poporului român cu privire la:

- a) revizuirea Constitutiei;
- b) demiterea Presedintelui României;
- c) probleme de interes national.

(2) În condițiile prezentei legi se poate organiza și desfășura și referendum local asupra unor probleme de interes deosebit pentru unitățile administrativ-teritoriale.

(3) În cadrul referendumului populația poate fi consultată cu privire la una sau la mai multe probleme, precum și cu privire la o problemă de interes național și o problemă de interes local, pe buletine de vot separate.

ART. 3

Problemele care, potrivit [art. 148](#) din Constituție, nu pot fi supuse revizuirii nu pot face obiectul referendumului.

ART. 4

Au dreptul de a participa la referendum toți cetățenii români care au împlinit vârsta de 18 ani până în ziua referendumului inclusiv, cu excepția debilizilor sau a alienaților mintal puși sub interdicție, precum și a persoanelor condamnate prin hotărâre judecătorească definitivă la pierderea drepturilor electorale.

ART. 5

(1) Referendumul național și referendumul local se organizează și se desfășoară potrivit prevederilor prezentei legi.

(2) Referendumul este valabil dacă la acesta participă cel puțin jumătate plus unul din numărul persoanelor înscrise în listele electorale.

CAP. 2

Organizarea referendumului național

SECȚIUNEA 1

Referendumul privind revizuirea [Constituției](#)

ART. 6

(1) Inițiativa și procedura revizuirii [Constituției](#) sunt supuse normelor prevăzute la [art. 146](#) și [147](#) din Constituție, iar organizarea și desfășurarea referendumului se stabilesc prin lege.

(2) Organizarea și desfășurarea referendumului cu privire la revizuirea [Constituției](#), precum și rezultatul acestuia sunt obligatorii.

ART. 7

(1) Cetățenii care participă la referendum au dreptul să se pronunțe prin "DA" sau "NU" la următoarea întrebare înscrisă pe buletinul de vot: "Sunteți de acord cu legea de revizuire a Constituției României în forma aprobată de Parlament?"

(2) Rezultatul referendumului se stabilește în funcție de majoritatea voturilor valabil exprimate pe întreaga țară, astfel:

Cifre absolute	Procente
-------------------	----------

- a) Numarul persoanelor înscrise în listele pentru referendum
 - b) Numarul participantilor
 - c) Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "DA"
 - d) Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "NU"
 - e) Numarul voturilor nule
-

SECTIUNEA a 2-a

Referendumul privind demiterea Presedintelui României

ART. 8

Referendumul pentru demiterea Presedintelui României este obligatoriu si se stabileste prin hotarâre a Parlamentului, în conditiile prevazute la [art. 95](#) din Constitutie.

ART. 9

Cetatenii care participa la referendum au dreptul sa se pronunte prin "DA" sau "NU" la urmatoarea întrebare înscrisa pe buletinul de vot: "Sunteti de acord cu demiterea Presedintelui României?"

ART. 10

Prin derogare de la [art. 5](#) alin. (2), demiterea Presedintelui României este aprobata daca a întrunit majoritatea voturilor valabil exprimate, la nivelul tarii, ale cetatenilor care au participat la referendum.

SECTIUNEA a 3-a

Referendumul cu privire la probleme de interes national

ART. 11*)

(1) Presedintele României, dupa consultarea Parlamentului, poate cere poporului sa își exprime vointa prin referendum cu privire la probleme de interes national.

(2) Problemele care se supun referendumului si data desfasurarii acestuia se stabilesc de Presedintele României, prin decret.

(3) Punctul de vedere al Parlamentului asupra referendumului initiat de Presedintele României urmeaza sa fie exprimat, printr-o hotarâre adoptata în sedinta comuna a celor doua Camere, cu votul majoritatii deputatilor si senatorilor.

*) *Curtea Constitutionala, prin [Decizia nr. 392/2007](#), a constatat ca dispozitiile [art. 11](#) alin. (3) din [Legea nr. 3/2000](#) sunt neconstitutionale.*

ART. 12*)

- (1) Sunt considerate probleme de interes national în sensul [art. 11](#):
- A. Adoptarea unor masuri privind reforma si strategia economica a tarii
 - B. Adoptarea unor decizii politice deosebite cu privire la:
 - a) regimul general al proprietatii publice si private;
 - b) organizarea administratiei publice locale, a teritoriului, precum si regimul general privind autonomia locala;
 - c) organizarea generala a învățământului;
 - d) structura sistemului national de aparare, organizarea armatei, participarea fortelor armate la unele operatiuni internationale;
 - e) încheierea, semnarea sau ratificarea unor acte internationale pe durata nedeterminata sau pe o perioada mai mare de 10 ani;
 - f) integrarea României în structurile europene si euroatlantice;
 - g) regimul general al cultelor.
- (2) Cetatenii sunt chemati sa se pronunte prin "DA" sau "NU" asupra problemei supuse referendumului, decizând cu majoritatea voturilor valabil exprimate la nivelul tarii.

**) Curtea Constitutionala, prin [Decizia nr. 567/2006](#), a constatat ca dispozitiile [art. 12](#) alin. (1) sunt neconstitutionale.*

CAP. 3

Referendumul local

ART. 13

(1) Problemele de interes deosebit din unitatile administrativ-teritoriale si subdiviziunile administrativ-teritoriale ale municipiilor pot fi supuse, în conditiile prezentei legi, aprobarii locuitorilor, prin referendum local.

(2) Referendumul local se poate organiza în toate satele si localitatile componente ale comunei sau orasului ori numai în unele dintre acestea. În cazul referendumului la nivel judetean, acesta se poate desfasura în toate comunele si orasele din judet ori numai în unele dintre acestea, care sunt direct interesate.

(3) Proiectele de lege sau propunerile legislative privind modificarea limitelor teritoriale ale comunelor, oraselor si judetelor se înainteaza Parlamentului spre adoptare numai dupa consultarea prealabila a cetatenilor din unitatile administrativ-teritoriale respective, prin referendum. În acest caz organizarea referendumului este obligatorie.

ART. 14

(1) Problemele supuse referendumului local se stabilesc de consiliile locale sau judetene, dupa caz, la propunerea primarului, respectiv a presedintelui consiliului

judetean sau a unei treimi din numarul consilierilor locali, respectiv al consilierilor judeteni.

(2) Cetatenii sunt chemati sa se pronunte prin "DA" sau "NU" asupra problemei supuse referendumului, decizând cu majoritatea voturilor valabil exprimate la nivelul unitatii administrativ-teritoriale respective.

CAP. 4

Dispozitii comune cu privire la desfasurarea referendumului

ART. 15

(1) Obiectul si data referendumului national se stabilesc dupa cum urmeaza:

- a) prin lege, în cazul referendumului privind revizuirea [Constitutiei](#), cu respectarea [art. 147](#) alin. (3) din Constitutie;
- b) prin hotarâre a Parlamentului, în cazul referendumului privind demiterea Presedintelui României, cu respectarea [art. 95](#) alin. (3) din Constitutie;
- c) prin decret al Presedintelui României, în cazul referendumului cu privire la probleme de interes national.

(2) Aducerea la cunostinta publica a datei referendumului national se face prin Monitorul Oficial al României, Partea I, si prin presa, radio si televiziune.

ART. 16

(1) Obiectul si data referendumului local se stabilesc si se aduc la cunostinta publica cu cel putin 20 de zile înainte de ziua desfasurarii acestuia.

(2) Referendumul local se poate organiza într-o singura zi, care poate fi numai duminica.

(3) Aducerea la cunostinta publica a datei referendumului local se face prin orice mijloace de informare în masa.

ART. 17

(1) Operatiunile pentru desfasurarea referendumului au loc în circumscripitiile electorale si la sectiile de votare, organizate potrivit prevederilor [Legii nr. 68/1992](#)*) pentru alegerea Camerei Deputatilor si a Senatului, respectiv ale [Legii nr. 70/1991](#)***) privind alegerile locale, republicata, cu modificarile ulterioare, pe baza copiilor de pe listele electorale permanente, a listelor electorale speciale si a celorlalte liste electorale prevazute de lege.

(2) Reactualizarea listelor electorale permanente se face de catre primari, potrivit prevederilor [Legii nr. 68/1992](#)*), respectiv ale [Legii nr. 70/1991](#)***), republicata, cu modificarile ulterioare, în termen de cel mult 5 zile de la data stabilirii zilei referendumului.

*) [Legea nr. 68/1992](#) a fost abrogata. A se vedea [Legea nr. 373/2004](#).

**) [Legea nr. 70/1991](#), republicata, a fost abrogata. A se vedea [Legea nr. 67/2004](#).*

ART. 18

Afisarea listelor electorale, daca legea prevede o asemenea operatiune, delimitarea, numerotarea si aducerea la cunostinta publica a sectiilor de votare si a localurilor de vot se fac potrivit prevederilor [Legii nr. 68/1992](#)*) si ale [Legii nr. 70/1991](#)**), republicata, cu modificarile ulterioare, în cel mult 48 de ore de la îndeplinirea termenului prevazut la [art. 17](#) alin. (2).

**) [Legea nr. 68/1992](#) a fost abrogata. A se vedea [Legea nr. 373/2004](#).*

**) [Legea nr. 70/1991](#), republicata, a fost abrogata. A se vedea [Legea nr. 67/2004](#).*

ART. 19

(1) Cetatenii au dreptul sa verifice înscrierea în listele electorale. Întâmpinările împotriva omisiunilor, înscrierilor gresite si oricaror erori din liste se fac la autoritatile publice care au întocmit listele, acestea fiind obligate sa se pronunte pe loc sau în cel mult 24 de ore de la înregistrare.

(2) Contestatiile îndreptate împotriva dispozitiilor luate de autoritatile publice prevazute la alin. (1) se solutioneaza în cel mult 48 de ore de judecatoria în a carei raza teritoriala domiciliaza participantul la referendum sau, în cazul celor înscrisi în listele suplimentare, de catre judecatoria în a carei raza teritoriala se afla biroul electoral al sectiei de votare care a întocmit lista. Hotarârea judecatoreasca este irevocabila si executorie; ea se comunica persoanelor interesate în cel mult 24 de ore de la pronuntare.

ART. 20

(1) Cetatenii care locuiesc în alta localitate decât cea în care îsi au domiciliul pot solicita primarului din acea localitate înscrierea lor în listele electorale suplimentare. Cu 3 zile înainte de data referendumului nu se mai pot face înscrieri în aceste liste.

(2) Organul care întocmeste listele electorale prevazute la alin. (1) este obligat sa ceara primariei localitatii de domiciliu radierea persoanelor în cauza de pe listele electorale ale acelei localitati.

ART. 21

Cetateanul care, în ziua referendumului national, se afla într-o alta localitate decât cea în care este înscris în lista electorala poate sa îsi exercite dreptul de vot în localitatea respectiva, la orice sectie de votare, urmând a fi înscris într-o lista suplimentara de catre presedintele biroului electoral al sectiei de votare, pe baza actului de identitate sau a adeverintei care tine loc de act de identitate.

ART. 22

(1) Autoritatile publice care au întocmit listele electorale le vor înainta birourilor electorale ale sectiilor de votare cu doua zile înainte de data desfasurarii referendumului.

(2) Orice modificare ulterioara se comunica de îndata birourilor electorale ale sectiilor de votare.

ART. 23

Pentru organizarea si desfasurarea referendumului, în termen de 5 zile de la data stabilirii zilei referendumului se înfiinteaza, dupa caz: Biroul Electoral Central, birouri electorale de circumscriptie, precum si birouri electorale ale sectiilor de votare.

ART. 24

(1) Biroul Electoral Central este alcatuit din 7 judecatori ai Curtii Supreme de Justitie, dintre care unul va îndeplini functia de presedinte, precum si din câte un delegat al fiecarui partid politic reprezentat în Parlament.

(2) Desemnarea celor 7 judecatori se va face în cel mult 3 zile de la data stabilirii zilei referendumului de catre presedintele Curtii Supreme de Justitie, prin tragere la sorti, de pe o lista cuprinzând toti judecatorii în exercitiu ai Curtii.

(3) Presedintele Biroului Electoral Central este ales prin vot secret de catre membrii acestuia în cel mult 24 de ore de la desemnare.

ART. 25

(1) Biroul Electoral Central vegheaza la reactualizarea listelor electorale permanente, la întocmirea copiilor de pe acestea si la transmiterea lor la birourile electorale ale sectiilor de votare, supravegheaza corecta desfasurare a referendumului, centralizeaza la nivel national rezultatele acestuia, pe care le înaintea Curtii Constitutionale.

(2) Biroul Electoral Central solutioneaza contestatiile care îi sunt adresate, cu exceptia celor care sunt date în competenta altor birouri electorale sau a instantelor judecatoresti.

(3) În cazul în care constata o fraudă electorală la o sectie de votare sau într-o circumscriptie electorală, Biroul Electoral Central dispune anularea rezultatelor referendumului în cadrul acelei sectii de votare sau, dupa caz, în cadrul circumscriptiei electorale respective.

(4) Biroul Electoral Central acrediteaza si retrage acreditarea reprezentantilor mijloacelor de comunicare în masa.

ART. 26

(1) Birourile electorale de circumscriptie ale judetelor si al municipiului Bucuresti, ale comunelor, oraselor si municipiilor, precum si birourile electorale ale sectiilor de votare se compun dintr-un presedinte si cel mult 6 delegati ai partidelor politice reprezentate în Parlament, în cazul referendumului national, sau

ai partidelor politice reprezentate în consiliul local sau județean, în cazul referendumului local.

(2) *Presedinții birourilor electorale de circumscripție ale județelor și al municipiului București sunt stabiliți de către presedintele tribunalului județean sau al municipiului București, după caz, în cel mult 3 zile de la stabilirea zilei referendumului, prin tragere la sorti.*

(2¹) *Presedinții birourilor electorale de circumscripție ale municipiilor, oraselor și comunelor sunt stabiliți de către presedintele tribunalului județean, în cel mult 3 zile de la stabilirea zilei referendumului, prin tragere la sorti.*

(2²) *Presedinții birourilor electorale ale secțiilor de votare sunt stabiliți de către presedintele tribunalului județean sau al municipiului București, după caz, cu cel puțin 7 zile înainte de ziua referendumului, prin tragere la sorti.*

(3) Tragerea la sorti se face de pe o listă care va cuprinde, în următoarea ordine: judecătorii și procurorii, precum și alți juristi din județ sau din municipiul București, care nu fac parte dintr-un partid politic.

(4) Dacă numărul juristilor este insuficient, tragerea la sorti se face de pe o altă listă care va cuprinde persoane de altă specialitate, cu o reputație nestirbită și care nu fac parte din nici un partid politic.

(5) Lista cuprinzând alți juristi decât judecătorii și procurorii, precum și lista cuprinzând persoanele prevăzute la alineatul precedent vor fi întocmite de prefect, la propunerea primarilor, și vor fi transmise presedintelui tribunalului județean sau al municipiului București în cel mult 48 de ore de la stabilirea zilei referendumului.

(6) Stabilirea persoanelor prevăzute la alin. (3) și (4) se va face ținându-se seama și de domiciliul acestora.

ART. 27

(1) *Desemnarea delegatilor partidelor politice, potrivit [art. 24](#), este obligatorie și se comunica în scris presedintelui Biroului Electoral Central, în cel mult 5 zile de la stabilirea zilei referendumului.*

(1¹) *Desemnarea delegatilor partidelor politice în birourile electorale de circumscripție ale județelor și al municipiului București, potrivit [art. 26](#) alin. (1), este obligatorie și se comunica în scris presedintelui biroului electoral de circumscripție al județului sau al municipiului București, în cel mult 5 zile de la stabilirea zilei referendumului.*

(1²) *Desemnarea delegatilor partidelor politice în birourile electorale de circumscripție ale municipiilor, oraselor și comunelor, potrivit [art. 26](#) alin. (1), este obligatorie și se comunica în scris presedintelui biroului electoral de circumscripție al județului sau al municipiului București, în cel mult 5 zile de la stabilirea zilei referendumului.*

(1³) *Desemnarea delegatilor partidelor politice în birourile electorale ale secțiilor de votare, potrivit [art. 26](#) alin. (1), este obligatorie și se comunica în scris*

presedintelui biroului electoral al sectiei de votare, cu cel putin 3 zile înainte de ziua referendumului.

(2) În cazul în care partidele politice nu își pot desemna, de comun acord, reprezentantii în birourile electorale, se va organiza tragerea la sorti a acestora de către presedintele biroului electoral respectiv, în prezența delegaților partidelor.

(3) Dacă birourile electorale nu se pot completa potrivit alineatului precedent, ele vor funcționa cu numărul de membri existenți.

ART. 28

(1) Birourile electorale de circumscripție ale județelor și al municipiului București, ale comunelor, orașelor și municipiilor îndeplinesc următoarele atribuții principale:

a) fac publicațiile și afișările necesare;

b) rezolva, de îndată sau în cel mult 24 de ore de la sesizare, întâmpinările referitoare la propria activitate și contestațiile cu privire la operațiunile birourilor electorale ale secțiilor de votare;

c) totalizează rezultatele referendumului de la secțiile de votare din județ sau, după caz, din municipiul București și, în cel mult 24 de ore de la închiderea scrutinului, le înaintează Biroului Electoral Central, în cazul referendumului național, împreună cu documentele care stau la baza acestora.

(2) În cazul referendumului local birourile electorale de circumscripție ale județelor și al municipiului București îndeplinesc, în mod corespunzător, atribuțiile Biroului Electoral Central.

ART. 29

Birourile electorale lucrează în prezența a jumătate plus unul din numărul total al membrilor lor și iau hotărâri cu majoritatea membrilor prezenți.

ART. 30

(1) Campania pentru referendum începe la data aducerii la cunostinta publica a datei referendumului.

(2) În campania pentru referendum partidele politice și cetățenii au dreptul să își exprime opiniile în mod liber și fără nici o discriminare, prin mitinguri, prin adunări publice și prin mijloace de informare în masă.

(3) Mijloacele folosite în campania pentru referendum nu trebuie să contravina ordinii de drept.

ART. 31

(1) Fiecare secție de votare trebuie să aibă un număr suficient de cabine, urne și stampile de votare.

(2) Cabinele și urnele trebuie așezate în aceeași încăpere în care se află biroul presedintelui. Cabinele, urnele și stampilele se vor asigura de către primarii comunelor, orașelor, municipiilor și ai sectoarelor municipiului București, împreună cu prefectii.

(3) Modelul stampilelor care vor fi folosite la referendumul national trebuie sa fie conform modelului celor aprobate prin [Legea nr. 68/1992*](#)), iar pentru referendumul local este cel aprobat prin [Hotarârea Guvernului nr. 270/1996](#).

(4) Presedintele biroului electoral al sectiei de votare trebuie sa fie prezent la sediul sectiei de votare în ajunul zilei referendumului, la ora 18,00, si este obligat sa ia masurile necesare pentru pregatirea operatiunilor de votare.

(5) Presedintele va dispune fixarea posturilor de paza în jurul localului de vot.

*) [Legea nr. 68/1992](#) a fost abrogata. A se vedea [Legea nr. 373/2004](#).

ART. 32

(1) În ziua referendumului, la ora 7,00, presedintele biroului electoral al sectiei de votare, în prezenta celorlalti membri, verifica urnele, existenta listelor electorale, a buletinelor de vot si a stampilelor, dupa care închide si sigileaza urnele, aplicând stampila de control a sectiei de votare.

(2) Presedintele este obligat sa asigure aplicarea stampilei de control pe buletinele de vot, pe ultima pagina a acestuia, care va ramâne alba.

ART. 33

(1) Presedintele biroului electoral al sectiei de votare este obligat sa ia masurile necesare pentru ca desfasurarea referendumului sa decurga în bune conditii.

(2) Puterile presedintelui, în aceasta privinta, se întind si în afara localului de vot, în curtea acestuia, la intrarile în curte, în jurul localului de vot, precum si pe strazi si în piete publice, pâna la o distanta de 500 de metri.

(3) În afara de membrii biroului electoral al sectiei de votare si de delegatii acreditati de Biroul Electoral Central nici o alta persoana nu poate stationa în locurile publice din zona de votare sau în localul de vot peste timpul necesar pentru efectuarea operatiunii de votare.

(4) Pentru mentinerea ordinii presedintele biroului electoral al sectiei de votare va avea la dispozitie mijloacele de ordine necesare, asigurate de prefecti, împreuna cu Ministerul de Interne.

ART. 34

Scrutinul se va deschide la ora 8,00 si se va încheia la ora 20,00.

ART. 35

Cetatenii care participa la referendum vor primi un buletin de vot, ale carui dimensiuni se vor stabili de Biroul Electoral Central, în cazul referendumului la nivel national, respectiv de biroul electoral de circumscriptie, în cazul referendumului local. Textul buletinului de vot se va tipari cu litere corp 24, romane verzale drepte, de culoare neagra. Patrutul cu mentiunea "DA" sau "NU" va avea latura de 4 cm. Modelele buletinelor de vot sunt prevazute în [anexele nr. 1A](#) si [1B](#).

ART. 36

Cetatenii sunt chemati sa se pronunte prin "DA" sau "NU" asupra problemei supuse referendumului.

ART. 37

(1) Accesul participantilor la referendum în sala de vot are loc în serii corespunzatoare numarului cabinelor. Fiecare participant va prezenta biroului electoral al sectiei de votare actul de identitate sau adeverinta care tine loc de act de identitate. Biroul electoral, dupa verificarea înscrierii în lista electorala sau dupa înscrierea în lista electorala suplimentara prevazuta la [art. 21](#), va înmâna participantului buletinul de vot si stampila cu mentiunea "Votat".

(2) Participantul la referendum își va exprima vointa în mod individual, într-o cabina închisa, aplicând stampila "Votat" numai în unul dintre cele doua patrate ale buletinului de vot, corespunzator optiunii sale.

(3) Dupa ce a votat participantul la referendum va îndoi buletinul de vot, astfel ca pagina alba, care poarta stampila de control, sa ramâna în afara, dupa care îl va introduce în urna, având grija sa nu se deschida.

(4) Stampila încredintata pentru votare se restituie presedintelui, care va aplica pe cartea de alegator stampila de control a sectiei de votare.

(5) Presedintele poate sa ia masuri ca stationarea celui care voteaza în cabina de votare sa nu se prelungeasca nejustificat.

ART. 38

(1) Presedintele biroului electoral al sectiei de votare poate suspenda votarea pentru motive temeinice.

(2) Suspendarea nu poate depasi o ora si va fi anuntata prin afisare pe usa localului de vot. Durata tuturor suspendarilor nu poate depasi doua ore.

(3) În timpul suspendarii urnele de votare, stampilele, buletinele de vot si toate lucrarile biroului electoral vor ramâne sub paza permanenta.

ART. 39

(1) Prezenta oricarei persoane în cabinele de vot în afara celei care voteaza este interzisa.

(2) Participantul la referendum, care, din motive temeinice, constatate de presedintele biroului electoral al sectiei de votare, nu poate sa voteze singur, are dreptul sa cheme în cabina de votare un însotitor ales de el, în scopul de a-l ajuta.

ART. 40

Pentru persoanele netransportabile din cauza de boala sau invaliditate, la cererea celor aflati în aceasta situatie sau la cererea organelor de conducere ale institutiilor sanitare sau de ocrotiri sociale, în care cei netransportabili se afla internati, presedintele biroului electoral al sectiei de votare desemneaza din cadrul biroului un numar de membri care se deplaseaza cu o urna speciala si cu materialul necesar votarii la locul unde se afla cel în cauza, pentru a se efectua votarea.

ART. 41

(1) Dupa închiderea votării presedintele biroului electoral al sectiei de votare va proceda la anularea buletinelor de vot neîntrebuintate si la deschiderea urnelor, în prezenta membrilor biroului si, dupa caz, a persoanelor acreditate sa asiste la referendum.

(2) Presedintele va citi cu voce tare, la deschiderea fiecarui buletin, raspunsul votat si va arata buletinul de vot celor prezenti.

(3) Sunt nule buletinele de vot care nu poarta stampila de control a sectiei de votare, buletinele de un alt model decât cel legal aprobat, cele pe care stampila "Votat" a fost aplicata în ambele patrate sau nu a fost aplicata pe nici unul dintre ele. Daca stampila depaseste laturile patratului, însa optiunea este evidenta, buletinul nu va fi socotit nul.

(4) Buletinele nule nu intra în calculul voturilor valabil exprimate.

(5) Dupa încheierea numararii voturilor se va încheia un proces-verbal care se semneaza de presedinte si ceilalti membri ai biroului si se înainteaza, în cel mult 24 de ore, biroului electoral de circumscriptie.

ART. 42

(1) În timpul operatiunilor de votare si de deschidere a urnelor se pot face întâmpinari si contestatii cu privire la aceste operatiuni.

(2) Contestatiile se formuleaza în scris si se prezinta presedintelui biroului electoral al sectiei de votare, care va elibera dovada de primire.

(3) Presedintele biroului electoral al sectiei de votare va hotarî de îndata asupra contestatiilor a caror rezolvare nu sufera întârziere.

ART. 43

(1) Pentru consemnarea rezultatelor referendumului national se întocmesc procese-verbale ale caror modele sunt prevazute în [anexele nr. 2](#) - 4.

(2) Rezultatul referendumului local se consemneaza în procese-verbale ale caror modele sunt prevazute în [anexele nr. 5](#) si [6](#).

ART. 43¹

(1) Procesul-verbal pentru consemnarea rezultatului referendumului, însotit de buletinele de vot nule si cele contestate, de contestatiile formulate si de listele electorale suplimentare completate la sectia de votare, va fi înaintat biroului electoral de circumscriptie de catre presedintele biroului electoral al sectiei de votare, însotit de cel putin 2 membri ai biroului, stabiliti prin tragere la sorti, si de paza militara.

(2) Buletinele de vot folosite, cele neîntrebuintate si cele anulate, stampilele de la sectia de votare, copiile de pe listele electorale permanente si listele electorale speciale, folosite în sectia de votare, se depun spre arhivare la judecatoria la care este arondata unitatea administrativ-teritoriala pe raza careia se afla sectia de votare.

(3) Copiile de pe listele electorale permanente si listele electorale speciale vor fi pastrate, în conformitate cu prevederile [Legii Arhivelor Nationale nr. 16/1996](#), cu modificarile si completarile ulterioare, în arhiva judecatoriilor, separat de celelalte documente si materiale electorale si de documentele acestor instante, pentru a putea fi consultate în vederea depistarii unor eventuale voturi multiple.

(4) Procesul-verbal întocmit de biroul electoral de circumscriptie, însoțit de toate procesele-verbale ale sectiilor de votare din circumscriptie si de listele electorale suplimentare primite, precum si de contestatiile formulate, va fi înaintat la Biroul Electoral Central.

(5) Biroul Electoral Central va înainta listele electorale suplimentare Autoritatii Electorale Permanente, care le va verifica în vederea depistarii eventualei existente a unor voturi multiple, în termen de 60 de zile de la data referendumului. În situatia în care Autoritatea Electorală Permanentă va constata existenta unor persoane care si-au exercitat votul de mai multe ori, va sesiza organele de urmarire penala în aplicarea prevederilor [art. 54](#) alin. (2).

ART. 44

Rezultatele centralizate la nivel national de catre Biroul Electoral Central, cuprinzând numarul voturilor valabil exprimate pentru fiecare raspuns de pe buletinul de vot si numarul voturilor nule, se înainteaza, cu paza militara, la Curtea Constitutionala, în termen de 24 de ore de la încheierea centralizarii.

ART. 45

(1) Curtea Constitutionala prezinta Parlamentului un raport cu privire la respectarea procedurii pentru organizarea si desfasurarea referendumului national si confirma rezultatele acestuia.

(2) Legea de revizuire a Constitutiei sau, dupa caz, masura demiterii din functie a Presedintelui României intra în vigoare la data publicarii în Monitorul Oficial al României, Partea I, a hotarârii Curtii Constitutionale de confirmare a rezultatelor referendumului.

(3) Curtea Constitutionala publica rezultatul referendumului în Monitorul Oficial al României, Partea I, si în presa.

ART. 46

(1) Prefectul va supraveghea organizarea si desfasurarea referendumului local, inclusiv respectarea termenelor pentru realizarea activitatilor prevazute în prezenta lege.

(2) În termen de 24 de ore de la primirea hotarârii consiliului local sau judetean, prin care se stabileste organizarea referendumului local, prefectul va informa Departamentul pentru Administratie Publica Locala din cadrul Ministerului Functiei Publice.

ART. 47

Ministerul Funcției Publice va informa Guvernul despre rezultatul referendumului local.

ART. 48

Măsurile tehnico-organizatorice privitoare la referendumul național se stabilesc de Guvernul României în termen de 10 zile de la data la care a fost anunțat referendumul.

CAP. 5

Contravenții și infracțiuni

ART. 49

Constituie contravenții, în măsura în care, potrivit legii, nu sunt infracțiuni, următoarele fapte:

- a) înscrierea, cu bună știință, a unei persoane în mai multe liste electorale ale localității de domiciliu; înscrierea în listele electorale a unor persoane fictive ori care nu au drept de vot;
- b) refuzul de a se conforma dispozițiilor prezidentului biroului electoral al secției de votare cu privire la asigurarea ordinii din localul de vot și în împrejurimi, potrivit dispozițiilor [art. 33](#) alin. (2) și (3);
- c) refuzul nejustificat de a înmâna buletinul de vot și stampila de votare persoanei înscrise în listă și care prezintă act de identitate, precum și înmânarea buletinului de vot unei persoane care nu prezintă acest act;
- d) parasirea localului secției de votare înainte de stabilirea rezultatului referendumului și de semnarea procesului-verbal de către membrii biroului electoral al secției de votare;
- e) absența nejustificată a prezidentului sau a membrilor birourilor electorale, stabiliți potrivit prevederilor prezentei legi, de la activitatea acestora.

ART. 50

Contravențiile prevăzute la [art. 49](#) lit. a), b) și c) se sancționează cu închisoare contravențională de la o lună la 6 luni sau cu amendă de la 300.000 lei la 1.200.000 lei, contravenția prevăzută la lit. d), cu amendă de la 100.000 lei la 300.000 lei, iar cea prevăzută la lit. e), cu amendă de la 40.000 lei la 100.000 lei.

ART. 51

(1) Constatarea contravențiilor prevăzute la [art. 49](#) se face prin proces-verbal întocmit de:

- a) ofiterii și subofiterii de poliție, pentru faptele prevăzute la lit. a), b) și c);
- b) prezedintele biroului electoral de circumscripție, pentru fapta prevăzută la lit. d);

c) presedintele biroului electoral, în cazul membrilor acestuia, precum si presedintele biroului electoral ierarhic superior, în cazul presedintilor birourilor electorale ierarhic inferioare.

(2) În cazul contravențiilor prevazute la [art. 49](#) lit. d) si e), o data cu încheierea procesului-verbal agentul constatator va aplica si amenda.

(3) Contravențiilor prevazute la [art. 49](#) le sunt aplicabile si dispozitiile [Legii nr. 32/1968*](#)) privind stabilirea si sanctionarea contravențiilor.

(4) Procesul-verbal de constatare a contravențiilor prevazute la [art. 49](#) lit. a), b) si c) va fi înaintat judecatoriei în a carei raza teritoriala a fost savârșita contravenția, care va aplica sanctiunea, tinând seama si de dispozitiile [Legii nr. 61/1991](#) pentru sanctionarea faptelor de încălcare a unor norme de convietuire sociala, a ordinii si linistii publice, republicata, cu modificarile ulterioare.

*) *Începând cu data de 25 august 2001, trimiterea la [Legea nr. 32/1968](#) se va socoti facuta la dispozitiile corespunzatoare din [Ordonanta Guvernului nr. 2/2001](#) privind regimul juridic al contravențiilor, în conformitate cu prevederile [art. 48](#) din acelasi act normativ.*

ART. 52

(1) Împiedicarea prin orice mijloace a liberului exercitiu al dreptului de a participa la referendum se pedepseste cu închisoare de la 6 luni la 5 ani si interzicerea unor drepturi.

(2) În cazul în care prin fapta prevazuta la alin. (1) s-a pricinuit o vatamare a integritatii corporale sau a sanatatii, care necesita pentru vindecare îngrijiri mai mult de 60 de zile sau care a produs vreuna dintre urmatoarele consecinte: pierderea unui simt sau organ, încetarea functionarii acestora, o infirmitate permanenta fizica ori psihica, slutirea, avortul ori punerea în primejdie a vietii persoanei, pedeapsa este închisoarea de la 3 ani la 10 ani.

(3) Tentativa se pedepseste.

ART. 53

(1) Violarea prin orice mijloace a secretului votului de catre membrii biroului electoral al sectiei de votare ori de catre alte persoane se pedepseste cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.

(2) Tentativa se pedepseste.

ART. 54

(1) Promisiunea, oferirea sau darea de bani ori de alte foloase în scopul de a determina alegatorul sa voteze sau sa nu voteze în cadrul referendumului se pedepseste cu închisoare de la 6 luni la 5 ani.

(2) Pedeapsa prevazuta la alin. (1) se aplica si persoanei care voteaza fara a avea drept de vot ori alegatorului care voteaza de mai multe ori în ziua referendumului.

(3) Tentativa se pedepseste.

ART. 55

(1) Tiparirea si utilizarea de buletine de vot false, introducerea în urna a unui numar suplimentar de buletine decât cele votate de alegatori sau falsificarea prin orice mijloace a documentelor de la birourile electorale se pedepsesc cu închisoare de la 2 ani la 7 ani.

(2) Tentativa se pedepseste.

ART. 56

(1) Atacul prin orice mijloace asupra localului sectiei de votare, furtul urnei sau al documentelor electorale se pedepsesc cu închisoare de la 2 ani la 7 ani, daca fapta nu constituie o infractiune mai grava.

(2) Tentativa se pedepseste.

ART. 57

(1) Deschiderea urnei înainte de ora stabilita pentru încheierea votarii se pedepseste cu închisoare de la un an la 5 ani.

(2) Tentativa se pedepseste.

ART. 58

Pentru toate infractiunile savârsite în legatura cu organizarea si desfasurarea referendumului actiunea penala se pune în miscare din oficiu.

ART. 59

Bunurile destinate sau folosite la savârsirea contravențiilor prevazute la [art. 49](#) sau a infractiunilor prevazute la [art. 53](#) - 58 ori rezultate din comiterea acestora se confisca.

ART. 60

[Anexele nr. 1A, 1B](#) si [2](#) - 6 fac parte integranta din prezenta lege.

CAP. 6

Dispozitii tranzitorii si finale

ART. 61

Cheltuielile pentru organizarea si desfasurarea referendumului se suporta dupa cum urmeaza:

- a) din bugetul de stat, pentru referendumul national;
- b) din bugetul comunei, orasului sau judetului, dupa caz, pentru referendumul organizat la nivel local.

ART. 62

Prevederile [cap. XII](#) din Legea nr. 68/1992*) pentru alegerea Camerei Deputatilor si a Senatului si ale [cap. VI](#) din Legea nr. 70/1991**) privind alegerile locale se aplica în mod corespunzator, în masura în care prin prezenta lege nu se dispune altfel.

*) Legea nr. 68/1992 a fost abrogata. A se vedea Legea nr. 373/2004.
*) Legea nr. 70/1991, republicata, a fost abrogata. A se vedea Legea nr. 67/2004.

ART. 63

(1) Prezenta lege intra în vigoare la 30 de zile de la publicarea ei în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Pe aceeași data se abroga Decretul-lege nr. 29/1990 privind instituirea referendumului național, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 11 din 17 ianuarie 1990, precum și orice alte dispoziții contrare.

NOTA:

Reproducem mai jos prevederile art. II și III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2007.

"ART. 2

În tot cuprinsul Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, cu modificările și completările ulterioare, prin sintagma "partide politice reprezentate în Parlament" se înțelege "partide politice parlamentare și organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale ce au grup parlamentar propriu în ambele Camere ale Parlamentului".

ART. 3

(1) Finantarea campaniei pentru referendum se face în condițiile cap. IV din Legea nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 632 din 21 iulie 2006, cu modificările și completările ulterioare, atât pentru partidele politice parlamentare, cât și pentru Președintele suspendat al României, caruia i se aplică regimul unui candidat independent.

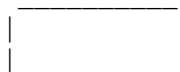
(2) Controlul finanțării campaniei referendumului național pentru demiterea Președintelui României se realizează de către Curtea de Conturi, în condițiile legii."

ANEXA 1A

ROMÂNIA

BULETIN DE VOT

pentru Referendumul național din data de asupra

DA

Problema supusa referendumului

NU

ANEXA 1B

ROMÂNIA

BULETIN DE VOT

pentru Referendumul local din data de asupra

DA

Problema supusa referendumului

NU

ANEXA 2

Judetul*)
Comuna (orasul, municipiul, sectorul
municipiului Bucuresti).....
Sectia de votare nr.

PROCES-VERBAL

privind rezultatele referendumului national asupra

1. Numarul persoanelor înscrise în lista pentru referendum
.....
2. Numarul participantilor**)
3. Numarul de buletine de vot primite pentru a fi întrebuintate
.....
4. Numarul de buletine de vot ramase neîntrebuintate
.....

5. Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "DA"
.....
6. Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "NU"
.....
7. Numarul voturilor nule
8. Numarul voturilor contestate
9. Numarul întâmpinarilor si contestatiilor primite
10. Numarul întâmpinarilor si contestatiilor solutionate
11. Numarul întâmpinarilor si contestatiilor înaintate biroului electoral de circumscripție
12. Expunerea pe scurt a modului de solutionare a întâmpinarilor si contestatiilor

Presedintele Biroului electoral,
.....
(numele, prenumele, semnatura si stampila)

Membri:
.....
(numele, prenumele si semnatura)

Data

*) Municipiul Bucuresti în cazul în care sectia de votare face parte din acest municipiu.

**) Numarul participantilor trebuie sa fie egal cu suma ce rezulta din aditionarea cifrelor de la pct. 5, 6 si 7.

ANEXA 3

Biroul electoral de circumscripție
.....

PROCES-VERBAL
privind rezultatele referendumului national asupra

1. Numarul persoanelor înscrise în lista pentru referendum
.....
2. Numarul participantilor*)
3. Numarul de buletine de vot primite pentru a fi întrebuintate
.....
4. Numarul de buletine de vot ramase neîntrebuintate
.....
5. Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "DA"
.....
6. Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "NU"
.....
7. Numarul voturilor nule
8. Numarul voturilor contestate
9. Numarul total al întâmpinarilor si contestatiilor
10. Numarul întâmpinarilor si contestatiilor solutionate de catre birourile electorale ale sectiilor de votare

11. Expunerea pe scurt a modului de solutionare a întâmpinarilor si contestatiilor de catre birourile electorale ale sectiilor de votare

12. Numarul întâmpinarilor si contestatiilor înaintate biroului electoral de circumscriptie

13. Expunerea pe scurt a modului de solutionare a întâmpinarilor si contestatiilor de catre biroul electoral de circumscriptie

Presedintele Biroului electoral,
.....
(numele, prenumele, semnatura si stampila)

Membri:
.....
(numele, prenumele si semnatura)

Data

*) Numarul participantilor trebuie sa fie egal cu suma ce rezulta din aditionarea cifrelor de la pct. 5, 6 si 7.

ANEXA 4

Biroul Electoral Central
.....

PROCES-VERBAL

privind rezultatele referendumului national asupra

1. Numarul persoanelor înscrise în lista pentru referendum
2. Numarul participantilor*)
3. Numarul de buletine de vot primite pentru a fi întrebuintate
4. Numarul de buletine de vot ramase neîntrebuintate
5. Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "DA"
6. Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "NU"
7. Numarul voturilor nule
8. Numarul voturilor contestate
9. Numarul total al întâmpinarilor si contestatiilor
10. Numarul întâmpinarilor si contestatiilor solutionate de catre birourile electorale de circumscriptie
11. Expunerea pe scurt a modului de solutionare a întâmpinarilor si contestatiilor de catre birourile electorale de circumscriptie
12. Numarul întâmpinarilor si contestatiilor înaintate Biroului Electoral Central
13. Expunerea pe scurt a modului de solutionare a întâmpinarilor si contestatiilor de catre Biroul Electoral Central

Presedintele Biroului Electoral Central,
.....
(numele, prenumele, semnatura si stampila)

Membri:
.....
(numele, prenumele si semnatura)

Data

*) Numarul participantilor trebuie sa fie egal cu suma ce rezulta din aditionarea cifrelor de la pct. 5, 6 si 7.

ANEXA 5

Judetul*)
Comuna (orasul, municipiul, sectorul
municipiului Bucuresti).....
Sectia de votare nr.

PROCES-VERBAL
privind rezultatele referendumului local asupra

1. Numarul persoanelor înscrise în lista pentru referendum
.....
2. Numarul participantilor**)
3. Numarul de buletine de vot primite pentru a fi întrebuintate
.....
4. Numarul de buletine de vot ramase neîntrebuintate
.....
5. Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "DA"
.....
6. Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "NU"
.....
7. Numarul voturilor nule
8. Numarul voturilor contestate
9. Numarul întâmpinarilor si contestatiilor primite
10. Numarul întâmpinarilor si contestatiilor solutionate
11. Expunerea pe scurt a modului de solutionare a întâmpinarilor si
contestatiilor

Presedintele Biroului electoral,
.....
(numele, prenumele, semnatura si stampila)

Membri:
.....
(numele, prenumele si semnatura)

Data

*) Municipiul Bucuresti, în cazul în care referendumul se organizeaza la nivelul acestuia.

**) Numarul participantilor trebuie sa fie egal cu suma ce rezulta din aditionarea cifrelor de la pct. 5, 6 si 7.

ANEXA 6

Judetul*)
Comuna (orasul, municipiul, sectorul
municipiului Bucuresti).....
Circumscriptia

PROCES-VERBAL

privind rezultatele referendumului local asupra

1. Numarul persoanelor înscrise în lista pentru referendum
.....
2. Numarul participantilor**)
3. Numarul de buletine de vot primite pentru a fi întrebuintate
.....
4. Numarul de buletine de vot ramase neîntrebuintate
.....
5. Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "DA"
.....
6. Numarul voturilor valabil exprimate la raspunsul "NU"
.....
7. Numarul voturilor nule
8. Numarul voturilor contestate
9. Numarul întâmpinarilor si contestatiilor primite
10. Numarul întâmpinarilor si contestatiilor solutionate
11. Expunerea pe scurt a modului de solutionare a întâmpinarilor si
contestatiilor

Presedintele Biroului electoral,
.....
(numele, prenumele, semnatura si stampila)

Membri:

.....
(numele, prenumele si semnatura)

Data

*) Municipiul Bucuresti, în cazul în care referendumul se organizeaza la nivelul acestuia.

**) Numarul participantilor trebuie sa fie egal cu suma ce rezulta din aditionarea cifrelor de la pct. 5, 6 si 7.